

XXIV. Savaria országos történelem verseny

A verseny meghirdetője: Eötvös Loránd Tudományegyetem Savaria Regionális Pedagógiai Szolgáltató és Kutató Központ

A verseny célja: A verseny célja, hogy a tehetséges diákok számára lehetőséget biztosítson egyes történelmi korszakokban való elmélyülésre, a képességek újszerű fejlesztésére. Ezek közül is kiemelt szerepet szán a források használatának, a források segítségével ismeretek szerzésének, a szaknyelv helyes használatának, a térben és időben való tájékozódás képességeinek, a kommunikációs képességek fejlesztésének, a problémamegoldó és kritikai gondolkodás kialakításának. A verseny különösen fontos feladatának tekinti a nemzeti és európai identitástudat elmélyítésének segítését. Mindehhez figyelembe veszi a tanulók életkori sajátosságait.

A verseny kategóriái iskolaszintek szerint:

I. kategória: 9. évfolyamos tanulók és a nyelvi előkészítő évfolyamok tanulói, akik ebben a tanévben a 9. évfolyam tananyagát tanulják

II. kategória: 10. évfolyamos tanulók, ideértve a nyelvi előkészítő évfolyamok tanulóit is, akik ebben a tanévben a 10. évfolyam tananyagát tanulják

A 6 és 8 évfolyamos gimnáziumok 9. és 10. évfolyamos tanulói abban a kategóriában versenyezhetnek, amelynek anyagát az adott évben vagy korábban tanulták.

A jelentkezés és a részvétel feltételei: A versenyre jelentkezhet a történelem iránt érdeklődő valamennyi 9-10. évfolyamos tanuló. A nyelvi előkészítő osztályba járó tanulók is nevezhetnek a versenyre, amennyiben az adott évben a 9. (I. kategória) vagy a 10. évfolyam (II. kategória) tananyagát tanulják.

A versenyen való részvétel kizáró okai: Azt a versenyzőt, aki a versenyszabályzatot megsértette vagy szabálytalanságot követett el (pl. meg nem engedett segédeszközök használata, stb.), a versenyből ki kell zárni. A verseny lebonyolításában olyan személy nem vehet részt, akinél az országos szervező összeférhetetlenséget vagy szabálytalanságot állapít meg. Nem indíthat versenyzőt olyan személy, aki az országos versenybizottság tagja.

A jogorvoslat menete: Az iskolai fordulóval kapcsolatos szabálysértések kivizsgálása és a jogorvoslat az illetékes iskola igazgatójának hatáskörében történik. A megyei fordulóval kapcsolatos jogorvoslati kérdésekben az országos versenybizottsághoz lehet fordulni.

A verseny témája, ismeretanyaga, felkészüléshez felhasználható irodalom:

I. kategória: Egyetemes történelem az ókortól 1492-ig; A magyarság története a kezdetektől 1382-ig

A feladatok az adott forduló időtartamára vonatkoznak. A 4 évfolyamos gimnáziumi kerettanterv 9. évfolyamra vonatkozó követelményei alkotják az írásbeli feladatok alapját, de a kerettantervi témakörök témái, altémái és lexikai elemei bővülnek a megadott

szakirodalom, tankönyvek anyagai alapján. A szóbeli döntőben a felkészülés során használható az érettségi vizsgán engedélyezett középiskolai történelmi atlasz.

1. forduló: Az ókor

Az érvényben lévő tankönyvek, e-tankönyvek és történelmi atlaszok

Kerettantervi témakörök: Civilizáció és államszervezet az ókorban; Vallások az ókorban; Hódító birodalmak

2. forduló: Ókor és középkor (egyetemes történelem)

Kerettantervi témakörök: Az 1. forduló témakörei; A középkori Európa

a) Az érvényben lévő tankönyvek, e-tankönyvek és történelmi atlaszok

b) Herber–Martos–Moss–Tisza (1993): *Történelem 1. (A kezdetektől i. e. 500-ig)*. Petőfi Nyomda Rt., Kecskemét. India fejezet. pp. 189-205.

c) Latkóczy Mihály (1911/2010): *Görög-római mythologia elektronikus változata*. Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület. Budapest. XI. fejezet: A trójai mondakör.

<https://mek.oszk.hu/08100/08154/08154.htm#92> (2022. 02. 28.)

3. forduló: Ókor és középkor (egyetemes történelem); A magyarság története a kezdetektől 1382-ig

Kerettantervi témakörök: Az 1-2. forduló témakörei; A magyar nép eredete és az Árpád-kor; A középkori Magyar Királyság fénykora (1382-ig)

a) Az érvényben lévő tankönyvek, e-tankönyvek, történelmi atlaszok és az 1-2. forduló témakörei, szakirodalma

b) szerk. Véber Franciska (2009): *Magyarország története ismeretterjesztő filmsorozat 8. rész – Az Árpád-kor utolsó évtizedei*. FilmArt Filmstúdió és Magyar Televízió, rendező: M. Nagy Richárd, Varga Zs. Csaba.

URL: <https://www.youtube.com/watch?v=bhJrRCYqIJk&list=PL3078A9E84C018DCD&index=8> (2022. 02. 28.)

c) Herber–Martos–Moss–Tisza (2005): *Történelem 3. (1000-től 1500-ig)*. Reáltanoda Alapítvány, Budapest. Magyarország az Anjouk korában fejezet. pp. 295-315.

Az írásbeli és a szóbeli döntő is tartalmaz magyar és egyetemes történelmi feladatokat.

II. kategória: Egyetemes történelem a Kr.e. V. századtól 1830-ig; A magyarság története a kezdetektől 1844-ig

A feladatok az adott forduló időtartamára vonatkoznak. A 4 évfolyamos gimnáziumi kerettanterv 9-10. évfolyamra vonatkozó követelményei alkotják az írásbeli feladatok alapját, de a kerettantervi témakörök témái, altémái és lexikai elemei bővülnek a megadott szakirodalom, tankönyvek anyagai alapján. A szóbeli döntőben a felkészülés során használható az érettségi vizsgán engedélyezett középiskolai történelmi atlasz.

1. forduló: Egyetemes és magyar történelem a Kr. e. V. századtól 1301-ig

Az érvényben lévő tankönyvek, e-tankönyvek, történelmi atlaszok

Kerettantervi témakörök: A görög civilizáció; Az athéni demokrácia; A római civilizáció; A római köztársaság; Vallások az ókorban; A középkori Európa; A magyar nép eredete és az Árpád-kor

2. forduló: Egyetemes és magyar történelem a X. századtól 1690-ig

Kerettantervi témakörök: A középkori Európa; Az Árpád-kor; A középkori Magyar Királyság fénykora; A kora újkor; A török hódoltság kora Magyarországon

a) Az érvényben lévő tankönyvek, e-tankönyvek, történelmi atlaszok

b) Draskóczy István (2000): *A tizenötödik század története. Pannonica Kiadó (Hunyadi Mátyás és a rendek, Külpolitika a török veszély árnyékában, A királyi hatalom hanyatlása a Jagellók idején, „sír a török sereg súlya alatt a hazánk”) pp. 199-218.*

c) Herber–Martos–Moss–Tisza (2005): *Történelem 4. (1500-tól 1789-ig). Reáltanoda Alapítvány, Budapest. Magyarország a 17. században. (A 16. századi magyar társadalom, A reformáció elterjedése Magyarországon, A Királyi Magyarország kormányzata) pp. 121 -126.*

d) Oborni Teréz (2019): Illésházy István „megnótáztatása.” (Egy hírhedt hűtlenségi per története) *Rubicon* 2019. 9-10. szám pp. 28-31.

3. forduló: Egyetemes és magyar történelem 1000 – 1844-ig

Írásbeli: egyetemes és magyar történelem

Szóbeli: magyar történelem 1526-1844.

Kerettantervi témakörök: A középkori Magyar Királyság fénykora; A kora újkor; A török hódoltság kora Magyarországon; A felvilágosodás kora; Magyarország a 18. században; A reformkor (1844-ig)

a) Az érvényben lévő tankönyvek, e-tankönyvek, történelmi atlaszok

b) Mezey Barna (2019): Werbőczy István = *Rubicon* 2019. 9-10. szám pp. 13-19.

c) Oborni Teréz (2014): Rések az adómentességen = *Rubicon* 2014. 1. szám pp. 32-37.

d) R.Várkonyi Ágnes (2014): *Bethlen Gábor és az európai jelenlét = Rubicon 2014. 1. szám pp. 46-53.*

e) Herber–Martos–Moss–Tisza (1997): *Történelem 5. Reáltanoda Alapítvány, Budapest, (Nagyhatalmak árnyékában. pp. 94-103.; A reformkor előzményei és kezdete pp. 117–134.)*

A nevezés módja, határideje (levélcím, e-mail cím): A versenyre az ELTE SRPSZKK által megadott elektronikus felületen kell nevezni a várható iskolai induló létszám és a nevező iskola elektronikus címe megjelölésével **2022. november 10-ig** az alábbi linken:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdpLBhPQvdwIsXsdE70NNbzf7dPB2ED3v74S4uth0VQrIleJA/viewform>

Nevezési díj: nincs

Fordulók (időpontok, helyszínek, a fordulók feladatainak rövid ismertetése):

1. forduló: **2023. január 10. 14.00-16.00 óra** A forduló anyagát az ELTE SRPSZKK elektronikus úton juttatja el az iskolákhoz legkésőbb a forduló napján 12 óráig. Az iskolák a feladatlapot a tanulólétszámnak megfelelően sokszorosítják. A forduló feladatlapját a hozzá tartozó útmutató alapján a szaktanár értékeli. Az iskolai fordulóban legalább 70%-os teljesítményt elérő tanuló jut be a megyei/fővárosi fordulóba, akinek az adatait az ELTE SRPSZKK által megadott elektronikus felületre kell felölteni 2023. január 13-ig.

2. forduló: **2023. február 8. 14.00-16.00 óra** A fordulót a versenyzők a megyékben kijelölt iskolában teljesítik. A forduló anyagát az ELTE SRPSZKK juttatja el a helyszínre. A megírt dolgozatokat legkésőbb a verseny másnapján postázni kell az országos szervező címére. A megyei forduló dolgozatait az országos versenybizottság által felkért szakértők javítják ki.

3. forduló: **2023. április 21-22.** Az országos döntőn a megyei fordulókban az országos összesítés után a legjobb teljesítményt nyújtó 15-15 tanuló vehet részt, akiket közvetlenül az ELTE SRPSZKK értesít.

A továbbjutás feltétele, módja az egyes fordulókból: Az iskolai fordulóban legalább 70%-os teljesítményt elérő tanuló jut be a megyei/fővárosi fordulóba.

Az országos döntőn kategóriánként a megyei fordulókban legjobb teljesítményt nyújtó 15-15 tanuló vehet részt.

Az eredmények közzétételének módja: A megyei fordulók és az országos döntő eredményeit az ELTE SRPSZKK honlapján teszi közzé: www.srpszkk.hu

Díjazás: Az országos döntőn résztvevő versenyzők emléklapban, könyv-, és tárgyjutalomban részesülnek.

A szervezők elérhetősége: Eötvös Loránd Tudományegyetem Savaria Regionális Pedagógiai Szolgáltató és Kutató Központ, Szombathely, Károlyi Gáspár tér 4. Tel.: 94/519-633; e-mail: pulay.terez@srpszkk.elte.hu